

ΟΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαζανός ψωμάτινος δρα
βελτί πάρα πολλά φρέσκα την
διάρκεια της ημέρας.

Κάθε γλώσσα έχει τούς φυ-
σικούς της καινύσες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ' .

* ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 21 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1908 *

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΟΝΑ ΑΡΙΟΜ. 2 *

ΑΡΙΘΜΟΣ 310

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑΓΚΟΣ ΧΑΤΖΗΣ. Οι κοινότητες (συνέχεια).
Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ. Τα τρία φιλά.
Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Στὸν Κάθο (συνέχεια).
ΠΑΝΩΡΙΑ. Ἀπ' ὅσα γίνουνται.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρική—Τὸ κόκκινο
πουκάμισο.

Ο ΝΟΥΜΑΣ. Ὁ «Λαζάρος».

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ἀπὸ τὴν εἰλικήν τοῦ καθηγη-
τῆ κ. Γερ. Φωκᾶ.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Νέα βιβλία — «Ἐπιθεώρησις
κοινωνικῶν καὶ νομικῶν ἐπιστημῶν».

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΓΛΛΗΣ. Τὸ χρυσὸν τὸ ἄλογο.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Λ. Παλαμᾶς, Μελικέρτης, Θ. Κατρα-
πάνης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

νὰ δίνει καρφούς τὸ κονυράγιο ποὺ φύσηξε δ-
ταν ἀμέσως ὕστερο, ἀπὸ τὰ Βαγγελιὰ βρῆκε,
μέσα στὴν Ἀδήνα, μοναχὸς τοῦ, δίχως συντρόφους καὶ δέκας βοηθούς, μόνους συντρόφους καὶ μόνους βοηθούς ἔχοντας τὴν Πίστην
καὶ τὴν Θέλησην, νὰ κηρύξει τὸ Βαγγέλιο τῆς
Ἰδέας καὶ νὰ μαζέψει δλον τὸν πιστὸς γύ-
ων τον.

Σήμερα δὲ δρόμος καθαρίστηκε κάπως
βρήκανε ἀπὸ τὴν μέση μερικὲς πέτρες καὶ με-
ρικά ἀγράθιμα τὸ ναρκωμένο κονυράγιο, ἔντοπη-
σε καὶ θέριευτες ἡ ἄγρια πεποίθηση γὰρ τὴν γλή-
γορην καὶ τελωτικήν τίκην δυνάμωσε μέσα στὴν
ψυχὴν μας· καὶ διοι διὰ τὸν ἔχοντας τὸ δρόμο
ποὺ ὑποκολονθήσας ἡ Ἰδέα γὰρ νὰ φτάσει στὸ
φρωτεύον καὶ δοξασμένο λιμάνι της.

Ἄντε τὸ δρόμο δὲν τὸν ἔδειξε ὁ «Νουμᾶς»,
δὲν ἀποκοτεῖ νὰ πεῖ πώς τὸν ἔδειξε τὸν κα-
θάριος μοναχὸς· καὶ τὸ φραντζέσι μὲ περηφάνεια
του, καὶ τὸ θαρρεῖ μεγάλο αὐτὸν — καὶ εἶναι ἀ-
ληθινὰ μεγάλο, νὰ φυσήξεις κονυράγιο καὶ νὰ
φύσωσεις πεποίθηση καὶ νὰ μαζέψεις ἀπὸ τὴν
στράτα «τὰ κομάτια τῆς διατρομάτας Ἰδέας»
ποὺ λέει κι ὁ Ποιητής. Καὶ γὰρ νὰ ἔγοντα-
μενας μιλώντας γὰρ «Νουμᾶς» δὲ μιλάμε γὰρ ἔνα
ἄτομο, μιλάμε γὰρ τὸ σύνολο, μιλάμε γὰρ ὅλη
τὴν ἀρχαὶ τῆς Ἰδέας, ἀπὸ τὸν πιὸ τρανὸν
καὶ πιὸ δοξασμένο ὄντας τὸν ἀφανεύτερο καὶ
ταπεινότερο, γιατὶ διοι αὐτοὶ δουλέψανε, φέρ-
νοντας δ ἔνας τὴν μαρμαροκολώντα τους καὶ δ
ἄλλος τὸ λιναράκι τους, νὰ χιτσεῖ δ πρότοις
αὐτὸς ναὸς τῆς Ἰδέας, ποὺ λέγεται «Νουμᾶς».

Ο δεύτερος ναὸς ποὺ δὲν ὑποκολονθήσει νὰ χιτσεῖται
ἀπὸ μεθάνυο πρέπει ναῦσι πιὸ λαμπερός
καὶ πιὸ μεγαλύπρεπος. Τέτοι τὸν περιμένουμες
καὶ τέτοιος δίνανται. «Οχι μοναχὸς γιατὶ οἱ ἔργα-
τες ποὺ καταπιάνουνται τὸ κτίσιμό του ἔχουντες
στιβαρὰ βραχιόνια, διητας διαλεχτοὶ μέσα στὸν
διαλεχτὸν καὶ γενναῖοι μέσα στὸν γενναῖον, μὰ
καὶ γιατὶ ἀρχινόντας τὴν δούλια τους ὑπὸ^τ
τὸν τέλεμαν ἀνοίγοντας καὶ κονιβαλμένες
τὶς πέτρες καὶ τάλλα χρειαζόμενα ὄντα. Κ'
ἔτσι ἔχουντες νὰ δουλέψουν μὲ πιὸ
μᾶς σὲ πιὸ πλατὺ σκέδιο. Καὶ τὸ ταπεινὸν ωρ-
μοκλήσι ποὺ πάσικες νὰ χιτσεῖ δ «Νουμᾶς»,
πρέπει νὰ βγεῖ, καὶ διὰ βγεῖ, ναὸς μεγαλύπρε-
πος ἀπὸ τὰ χέρια τους.

Καὶ τὸν καμαρώνουμε τὸ ναὸς αὐτόντες ἀπὸ
τώρα. Καὶ στὴ μεγάλη αὐτῇ τῇ στιγμῇ, ποὺ τὴ
λογοφούμενοι γιὰ ἔταν καινούριο σταθμὸς τῆς
Ἰδέας, δέξει νὰ σᾶς ποῦμε καὶ τάλλο τὸ
καὶ σούμενο, πώς σὲ λιγὸ διὰ βγεῖ καὶ σὲν Χανū
τῆς Κορητῆς ἔφημεσθα δημοτικὴ ἀπὸ τὸ Χει-
στονιάκη καὶ ἀπὸ τάλλα τὰ Κορητικόπουλα ποὺ

δουλεύουν πλάι στὸ μεγάλο πολιτικὸ καὶ μεγά-
λο κήρυκα τῆς Ἰδέας, τὸ Βενιζέλο.

Καὶ τάγγονάκια τοῦ «Νουμᾶ» πληθαίνουν-
τε. Κ' ἔται σιγὰ σιγά, μὲ τὸ «Λαό» τῆς Πό-
λης καὶ μὲ τὸν «Ἐργάτη» τῆς Σμύρνης καὶ μὲ
τὴν ἐφημερίδα ποὺ ὑὰ βγεῖ στὰ Χανὰ καὶ μὲ
τὴν ἐφημερίδα ποὺ ὑὰ βγάλει δέκας ἄλλο κα-
μια μέρα ἡ φιλολογικὴ πούλια τοῦ Φοντίλη στὴν
Πόλη, καὶ μὲ δυὸ τρεῖς ἄλλες βδομαδιάτικες
ἐφημερίδες ποὺ — δὲ γίνεται — ὑὰ βγοῦν αὔριο
μεθάνυο σ' ἄλλα μέρη τῆς λευτεροῦς καὶ τῆς
δουλωμένης Ἑλλάδας, ὑὰ γονιμάσσει ἡ Ἰδέα
πως χρειάζεται μιὰ ἔφημερίδα καθεμερινὴ τὰ
μιλούσια ἀπενθείας στὸ λαό, νὰ μπει στὴν ψυχὴ
τοῦ «Ἐδύνος», νὰ μορφώσει ποινὴ γρώμη καὶ
νὰ φέρει μαζὶ μὲ τὴν ὀνειρεμένη εἰδομενικὴ ἐπα-
νάσταση καὶ τὸ θριάμβο τῆς Ἰδέας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΦΙΛΙΑ

Κύριε «Κριτικὲ τοῦ Νουμᾶ»,

Η κριτικὴ Σας γιὰ τὰ «Τρία Φίλια» μοῦ ζ-
καρεν ιντέπωση καὶ γιὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀπόδοση τοῦ
μόδου τοῦ ἔργου καὶ γιὰ κάποιαν ξεχωριστὴν
ἀσυνείδηστη ἀγνότητα. «Ισα-ΐσας γι'» αὐτὸς θὲ καὶ
νὰ σᾶς ἔβγαλε ἀπὸ μερικὲς περηφάνειες, δικαιολο-
γημένες τῶν ἀπὸ τὴν τυχεία κακὴ ἐκτέλεση στὴν
πτώση παράστασης καὶ ἀπὸ τὴν ἀτανατολήθητη
κείνην προκατατήψη ποὺ δὲν ἀφήνει τὸν κριτικὸν νὰ
δεχθῇ τὴν ἐπήρεια τοῦ ἔργου, παρὰ τὸν κονθαλεῖται
καὶ αὐτὸν ἀπέναν στὴ σκηνὴ ἀντίπαλο δημιουργὸ καὶ
ἥθοσο.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα γιὰ τὸ λυρισμὸ ποὺ σᾶς φαι-
νεται πάντας ζεβγαίνει ἀπ' τὰ ὥρια τῆς θεατρικῆς Τέ-
χνης, πώς «σκεπάζει τὸ εἶδος, συγχέει τὴν μορφὴν
καὶ τεράζει τὴν ισορροπία τοῦ σύνολου».

Τὸ ἔργο μου τὸ χαραχτήρισα μονάχος μου γιὰ
απραγή συνάντηση. Αὐτὸς ἔφθανε γιὰ νὰ ἐννοήσουν
ζήνωστοι σὰν καὶ ἔστες, τί ζήνεια νὰ κάμω καὶ δὲν
μενει παρὰ νὰ ἔτενταστε ἀν τόκαμα ἀληθινά. Κα-
νένα τραγούδι δὲν μπορεῖ νὰ εἴναι παρατολὺ τρα-
γούδι, γιατὶ αὐτὸς λέται στὴν κριτικὴ σας. Άλλα κά-
θε τραγούδι δέχει μέσα του καὶ στοιχεῖ δραματικά.
Άλλη τὴν δραματικότητα τοῦ τραγουδιοῦ τὴν ανέ-
βασσα ίγει στὴ σκηνή. Γε' αὐτὸς καὶ τὰ τρία μέρη
τῆς σούντας μου (préludio-andante-finale) ποὺ είναι
αὐτοτελεῖ, δηλ. μπορούν νὰ παίζωνται καὶ
μόνα τους, ξέχουν τὰ καθένα καὶ ἀπὸ ἔναν πυρήνα
δραματικό.

Νά, διὰ τὸν θεατρικὸν τοῦ Νουμᾶς
μας ποὺ βραγίνει ὕστερο, ἀπὸ τὰ Βαγγελιὰ βρῆκε,
μέσα στὴν ስτήνα, μοναχὸς τοῦ, δίχως συντρόφους
καὶ δέκας βοηθούς, μόνους συντρόφους καὶ μόνους
βοηθούς τον τὴν γλήγορην καὶ τελωτικήν τίκην δυνάμωσε μέσα στὴν
ψυχὴν μας· καὶ διοι διὸν δουλέψανε, φέρ-
νοντας δ ἔνας τὴν μαρμαροκολώντα τους καὶ δ
ἄλλος τὸ λιναράκι τους, νὰ χιτσεῖ δ πρότοις
αὐτὸς ναὸς τῆς Ἰδέας, ποὺ λέγεται «Νουμᾶς».

«Η σοφία καὶ ἡ φρόνηση τοῦ Φωτιάδη
καὶ τῶν ἀλλωρῶν ἀπὸ τὴν μιὰ μεριδή, καὶ τοῦ
Παινιού ἡ παληκαριά καὶ ἡ ἱκανότητα ἀπὸ τὴν
ἄλλη, μᾶς δίγνονται ἀπὸ τόρα τὴν ἐγγάρησην πώς
δ «Λαός» διὰ πιτύχει καὶ διὰ μεγαλουργήσεις
καὶ σιγὰ καὶ μὲ τὸν καρφὸν τὸν τὸν ἀπόδειξε
καὶ τὸ δρωτικό τον ἐπεινόν ἄρρυν, τὸ σουσαλι-
στικό, ποὺ δημοσιεύεται τὸν περασμένον Γεννά-
ρην στὸ «Νουμᾶς».

«Η χαρά μας δὲν κρύβεται. Ο «Νουμᾶς»
σὰν παπούς, χαίρεται καὶ καμαρώνει ἀποχτών-
τας σήμερα ἀγρονάκια καὶ βλέποντας πώς δὲν
πήγανται οἱ κόποι τους χαμένοι καὶ πώς ἀρχινέν-

Τοῦ κ. Σενόπουλου τοῦ φάνηκαν «κόλπα» θεατρικά καὶ μόνο πού δὲν τοῦ ἥρθε κόλπος, γιατὶ ἡ φθονερὴ σοφία του τὰ πήρε παρὰ πολλά, ἀφοῦ αὐτὸς οὔτε ἔνα μέσα σὲ τρεῖς πράξεις δὲν κατορθώνει νὰ τυχαρδάῃ. Νέκ, λοιπὸν ποὺ ἡ ὑπερδιψικὴ σούντα μου δὲν εἶναι καὶ τόση ἀντιθετική. Μὲ μιὰν τέτοιαν ἀντίτιλψη δὲ θερίσκει κανένας μάκρος περισσὸς μῆτε καὶ εμπούχητιμα στὸ λυρικοῦ τῶν διάλογων μου. Συνίθηκε δομωὶ στὴν πρώτη παράσταση (μυναχὸς) ἀπὸ λάθος τοῦ ὑποβολέως ποὺ γύρισε μερικά φύλλα μαζὶ νὰ ποῦν στὴ σκηνὴ ἀπάνω, στὴν πρώτη πράξη, δυὸς φορές τὰ ἴδια πράματα, καθὼς καὶ στὴν τρίτη πράξη ἡ ἀκτίλεση νὰ πάρῃ πολὺ ἀργό τέμπο κ' ἔτοι νὰ σᾶς φανῇ ἀληθινὰ ζέμερο ἔκεινο ποὺ ἀλλοιῶς καὶ ἐν πηγαίνετε μὲ λιγάτερη βίᾳ νὰ τὸ δῆτε νὰ τελειώσῃ, θὰ σᾶς φαινόταν ἄρμονικό.. Καὶ γιὰ τὸ βγαλικό καὶ μπάσιμο τῶν προσώπων βρισκόσαστε σ' ὅμοιο λάθος.

Τίποτα εὐνόηκατε ἀπ' τὸ νὰ πάρῃ ἡ Δόρα νὰ φέρῃ μέσ' ἀπ' τὴν κρεβατοκάμαρα τὸ μενταλλίον τῆς Λιάνας ποὺ τὸ εἰχε ἀκόμα μέσα στὰ πανέρια της, ἀφοῦ τὸν προτεραλό μολις είχαν ἔρθει ἀπ' τὸ ταξίδι καὶ δὲν περίμενε τὴν ἀπίκεψη τῆς Λιάνας τόσο γλυκόρα... Εἶναι τόσο φυσικό, ὥστε εἶναι ἀπαραίτητο—ὅπως εἶναι καὶ στὴ ζωὴ τὰ βήματα τῆς Μοίρας. Ή ἔκμοληγον τὸ Φαίδην ἥρθε ἐπειτα πράγμη της μὲ τὰ δυὸς τρία λόγια ποὺ εἴπαν, γιὰ πρώτη φορὰ ἀντικρύζοντας δὲν εἶναι τὸν ἄλλον μονάχο τους, χωρὶς τὴν ἐπιρροὴ τῆς παρουσίας τῆς Δόρας—μέσ' ἀπ' αὐτὰ τὰ λόγια τάσσουντα, τὰ σχεδὸν ἔξω ἀπ' τὸν ἄστο τους, ποὺ γ' αὐτὸν ἵσσα-ἵσσανται ἀπέναν στὰ χείλη τους ὅλα τὰ λουλούδια ἀπὸ τὸ βυθὸν τῆς ψυχῆς τους.

Τὸ νὰ στέλνῃ ἡ Δόρα τὸ Φαίδη μόνος του νὰ φροντίσῃ νὰ δώσῃ τὸ γράμμα τοῦ ἀμαζᾶ καὶ νὰ τὸν διδηγήσῃ πῶς νὰ φέρῃ τὴν Λιάνα, εἶναι καὶ αὐτὸς περισσότερο ἀπὸ ἀπλὴ σκηνικὴ οἰκογονία. "Ἄν ὑπάρχῃ περίσταση ποὺ νὰ δικαιοιογοῦται ψυχολογικά τὸ διώκιμο τοῦ προσώπου ἀπὸ τὴν σκηνὴ, ποὺ νὰ ἐπιβάλλεται στὸν ποιητὴ ἀπὸ τὸ μῆδο τοῦ ἔργου, εἶναι αὐτή. Μόνο του δὲ θέρχονταν τὸ πιστόλι στὸ χέρι τῆς Δόρας, οὔτε θὰ τῆς τοφερεῖ δὲ ίδιος ὁ Φαίδης, οὔτε θὰ γινόταν ἡ τραγικὴ προειδοποίηση στοὺς θεατές—ὅπως καὶ στὸν Οδύσσεα—οὔτε καὶ θὰ τὸ θῆσε πιὰ ἀργότερα τὸ πιστόλι ἡ Δόρα, διαν δὲ θέτων κ' ἡ Λιάνα μπροστά.

Τέλος, ἡ Δόρα στέλνει τὸ Φαίδη νὰ φέρῃ τὰ

τριαντάφυλλα, γιατὶ εἶδε τὴν Λιάνα ποὺ τὰ φοροῦσε στὸ στάδιον της καὶ τὴν ἔργεται ξαφνικά ἡ ίδεα νὰ στολισθοῦν οἱ δύο τους μ' αὐτὰ τὰ ρούσα καὶ τοῦ λέσι νὰ τρέξῃ, γιὰ νὰ μὴ προφτάσῃ καὶ φύγῃ τὸ παιδί ποὺ τὰ πουλούσε ἀπέξω ἀπ' τὴν εἰσόδο τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ τὸ εἶχε βρῆν ἡ Λιάνα καὶ ἀγόρασε τὰ τριαντάφυλλα. "Βέτα θέλει νὰ Δόρα καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὶς λίγες αὐτές στιγμές που τῆς ἔμεναν γιὰ νὰ της πηγή της Λιάνας κρυφά ἀπὸ τὸ Φαίδη ὅπα εἶχε νὰ της πηγή—γιὰ νὰ τοὺς χωρίσῃ γιὰ πάντα καὶ νὰ σκοτώσῃ τὴν ἀγάπη τους. Στὴν πρώτη παράσταση ἡ Λιάνα λησμόνεις νὰ βάλῃ στὸ στάδιον της τὸ δύο τριαντάφυλλα (τὸ δεύτερο καὶ τὸ κάκινο) καθὼς διαβάζει τὸ χειρόγραφό μου, καὶ γι' αὐτὸς σᾶς φανεται ἀπίθανο ὄπως τὸ μπαλώσεις ἡ δίς Κοτοπούλη, στέλνοντας ἔξαρφα τὸ Φαίδη νὰ φέρῃ τριαντάφυλλα.

"Οταν λείψουν αὐτές οἱ παρεννοήσεις, δὲν μπορεῖ παρὰ κ' ἡ ἀντίτιλψη σᾶς νὰ εἶναι πιὸ ἐλεύθερη—καὶ τότε βέβαια θὰ εἶναι καὶ πιὸ δίκαια.

Μ' αὐτὸς δὲ θέλω νὰ πῶ πώς ἐπερπετεῖ νὰ ἐπεινέστε τὸ ἔργο μου, γιατὶ δὲν τοῦγραφα γιὰ νὰ κριθῇ μὲ τὰ μέτρα τῶν ζλλων.

Μὲ πολλὴ ἐπιμημηση
Κ ΧΡΗΣΤΙΩΝΑΟΣ

ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΔΑΣΟ ΚΑΙ Η ΜΑΡΩ

Τὸ δάσο τὸ μυριόφυτο βαθεῖα τον πιὰ δὲν κρύβει. Τῆς γυντιούπολας τῆς Μαρωὶς τὸ φεγγικὸν καλύβι. Γιατὶ δέδη πέντασσον φωτιδές ἔνα βράδι. Μὲ δέπλανα χαροπάνια, πιὸ σκοτεινοὶ δὲν "Ἄδη, Και θέριον τὴν λαγανιά την τραγουδήστε." Αἵματα! Δεντροκομια, λαχανιστα, βασιαὶ καὶ ἀπελασμένα Σὲ μαρέ γιὰ σωραπτανα.. Πάρανο ποὺ εἴσαι κέμα; Σὲ μένει τόπο μεταξεῖστα πάρεις πλατανί.

"Ἄχι τὸ πουλὶ τὸ ελεγκτικὸν πῶς θὰ καληρωδεῖ τὴν σαραγγή καὶ τὴν ζανθή τη δύση! Και ποὺ δὲ πικονικὸν θὲ 'ρβη στὶς ώρες τοῦ πλατάνου Σὲ στρέμα τὸ καλάμιον τον νὰ τάκουνται ἀπόντανον, Νὰ φέρει πόρες απὸ κελλή του τὴν μετεινη φλογέδα Κ' ένα τραγούδι ἀπλούν τὸ φερούγιον πέρα! Καὶ διαβίθη ποὺ περνεῖς ἀργά τοι μεταμέρω! Ω, πέλον εδώ μὴ καρπεψῆς θεοφυλακάς ἀργεῖ

Μὰ ἀπ' οὐλοὺς πιὸ πικρανεῖσται καὶ πιὸ βαθεῖα λυπαραίς Τοῦ γέντρου η Μάρω "Ολογνήτης" η δόλια ποὺ κοιμάται.. "Ολο γνέλεις μὲ δραγάνδης μὲ τόντρο της σμύγεις... Αἴοι, τὶ πάλι τόποραδο ποὺ δὲ θὰ ζανογύη Μεο' ἀπ' τοῦ δρῦ τὸ φυντικοῦ τὸ πλόσιον τὸ κλωνάρι Τὰ μάτια νοτορολάμπουνα τοῦ μον τοῦ ζελογάρδη!

Γενέβη Θεοτίστης 1908

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΛΑΜΑΣ

— Γιαννίνη μου — τούπε σ' ἀφίνω!

— Τι λές, ἀδερφέ, δὲ θὰ μείνεις νὰ φάμε μαζί;

—"Οχι σήμερα, καύμενος καὶ πάλιον ἀλλοῦ διέθηκα καὶ καὶ δέ με περιμενούσες Νά κ' εἰκαστα μὲ τὴ βάρκα νὰ μήνε πάρω μὲ τὰ πόδια τούς δρόμο...

— Τὰ ψωρια νὰ τὰ παρηγ, Θύδωρε...

— Μά τι λές τώρα, χριστιανὲ — ἐργέντης άνθρωπος τί θὰ τὰ κανω; πήγανεν τα δὰ τῆς μαννας σου νὰ χαρή τὸ πρώτο πιάσμα! Τι διαυλοὶ οι τότο ἀγρικοὶ εἰσάει;

— Νάρθης τουλάχιστο τὸ βράδι νὰ δειπνήσουμε.

Μπορεῖ νάρθω. Δυπάσμαι ποὺ δὲ χαρίτησα τὴ μάννα σου.. Βαρκαρη στάσους θὰ μπῶ μέσα!...

Γ'.

Τὸ βράδι τὸ δειπνητὸν δὲ Θύδωρος ἐπιτασ μιὰ καλὴ βάρκα καὶ ξεκίνησε μὲ τὰ κοινιά γιὰ τὸν Καβο. Η θάλασσα είτανε γυαλί, ξαπτερος δὲ πύρανος καὶ τὸ φεγγαράκι δέλο γλύκα. Φύλλο δὲ σειστα-νες μὲ πυράδα φούρνου χτυπούντις ἀπ' τὰ φυλλάδια, ποὺ πλέι τους διαδίλνενε, κ' οἱ βαρκάρηδες λαμποντες χύνεν τὸν ιδρωτα ποτάμι. Σιγά σιγά, σὰν τὸ φεγγαράκι, πηγαίνει, ζυγώντας δλοίνα,

ΑΠ' ΟΣΑ ΓΙΝΟΥΝΤΑΙ

"Οσοι παρακολουθοῦντες, γιατὶ νὰ πηγαίνουνε στὸ θέατρο, τὶς ἐφημερίδες, αὐτές τὶς μέρες, σίγουρα θένται βεβαιωμένοι τώρα, πώς πιὸ γελοῖσι καὶ πιὸ πρόστιχοι συγγραφεῖς δὲν εἶναι καὶ δλλοι απὸ τοὺς σπουδείους Ρωμαίους. "Ολα τὰ ἔργα τους είναι πιποτένια—δλα εἶναι ἀνήθικα—δλα εἶναι ἀτζαμπτικα. Κι δημάς καμπόνας ἀπ' πάντα φέρουντες τόνομα ἀξιού συγγραφέα, δπωνει γιατὶροπέρινος κι δλω ἀπὸ τὸν Ελλάδα γιὰ τὴν ἀξιούσιον του, καὶ τὴν ὅμορφη τέχνη του νὰ σου καταφέρνει ἔνα βιβλίο. Κ' ἐφωτιούμε: τι νὰ συνέβηκε δρά γε, Θε μου; Αινιόδης έχασε νὰ φυγή τους τὴν αίσταντιστητά της καὶ μᾶς σκαρδώνουνε τέτοιας λογῆς ἀνέξια λόγου πράματα: — Μπορεῖ! Μὲ τότες, ἀν εἶναι, δὲς πάφουνε νὰ γράφουνε, δὲν τοὺς βαζεῖ κανένας μὲ τὸ ζόρι νὰ κάνουνε ἔργα, σὲ δὲν εἶναι δξιοι. Τὸ σόνουνε τὸ Ρωμαϊκό οι Σοφοκλήδες του κ' οι Εὐριπίδηδες του. Νά δλα η διρα!

"Ἐγώ πιὼ τοῦδελα κανέται καὶ διαβάζων καθέ μέρα τὶς κρίτες νὰ δῶνται ποὺ δὲν θέτονται κανέναν καλύγραμο λογάκι γιὰ τὸν ποιητή, γιὰ τὸ νεοέληντα ποιητή. Τοῦ κάκου. "Η ἀπαλόγλωττη ή στρυφή κριτική καὶ τὰ στραπατόνεραι δλα δσα σύντομονται. "Ἐρχεται ἀπροσάλεστη καὶ τὰ στραπατόνεραι δλα δσα τύχημα προστά της, καὶ τότο τέκνημα ποδίδει ποὺ θαρρωδεῖ τὰ κατανταῖστερα πότερα νὰ μὴν τὰ γνωρίζουνε ούτε οἱ διδοὶ ποὺ τὰ κάμανε. Καὶ λέγονται αὐτό, δὲν ἔχω βέβαια στὸ νοῦ μου τὰ τέργα σύντομονται ποιητής ή καὶ παναθηναϊστικες τὶς βάσεις. Αιτά δλλοι σκοτοῦ ἔχουνε. "Δει τα κείνα.

"Μὰ η κριτική, θὰ μοῦ πῆτε, εἶναι ἀπαραίτητη. Τι λόγος εἶναι αὐτός ποὺ δὲ θὰ πει τὸ σωτό; Τὸ ζέρω ποὺ καλέσται καὶ διάνοια γιὰ την ποιητή ή στρυφή ποιητής της ζυγαριά πού πέτησται τὸ πον τού καθενός. Είναι τὸ προσωπικό πάθος καὶ τὸ κακό, καὶ καὶ πάποτε συγχαίρεται καὶ αὐτόνει τὸ ζεράκιοντας. "Οχι, η σημερινή κατάσταση δὲν εἶναι η χρεακόύμενη καὶ η σωτηρία πού δὲν μετρήσει τὸ πον τού τού καθενός. Είναι τὸ προσωπικό πάθος καὶ τὸ κακό, καὶ καὶ πάποτε συγχαίρεται.

"Εκαιμε δ Τάδες ένα δράμα; Στάσου καὶ θὰ δεῖς ποὺ θὰ τοῦ τὰ βγαλίων έγινε τώρας ἀπὸ τὴ μύτη έκεινα ποὺ μούκαμε πέρσι.

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΣ

ΣΤΟΝ ΚΑΒΟ¹⁾

"Αφέσαν τὴν Μαρώ νὰ τελειώσῃ τὴν πλωση τῆς καὶ ζαχολούθησαν τὸ δρόμο τους. Σῶν πήγανε πιὸ πέρα—Βίδες—εἰπ' δ Θόδωρος μὲ τὶ λαχτάρα μλασίους" ή Μαρώ γιὰ τὸν ζαχερρό της; ποιός τὸ ζέρει νὰ μὴν ἀγαπιούνται κιόλας! Καὶ στὰ χωρά τώρα θέλεταις τέτοιας παραξένα, φεύτοις' δ κόσμος... Ο Γάιννης δὲν ταποκρίθηκε τίποτα, μὲ τοῦ ζανθίδωση τὸ καλαθεύκι, μὲ τὰ ψάρια καὶ φάνκει ποὺ δέχεταις τὸν ζανθίδωσην τοῦ ζανθίδωσην της ζανθίδωσης...

¹⁾ Η ἄρχη του στὸν ἀριθ. 308

στὸν Καβο· βλέπανε λίγη λίγο πιὸ καθηρά τὰ λίγα φωτά του καὶ νοιώθανε τὸν ἀλλαγή τοῦ τόπου ἀπὸ τὸ λεπτό καὶ δροσάτω ἀγέρη, που ςχρήζε δειλά δειλά νὰ φύσηση ἀπὸ πέρα, δίνοντάς τους λίγη ἀνάστα. Σὲ φτασαν, κει βρήκαν τὴ θάλασσα μέσον τραβηγμένην καὶ δὲν μποροῦσαν οἱ βαρκάρηδες νὰ γυρώσουνε τὴ βάρκα στὰ φραγάκια, που γιὰ σκάλα χρηπι-μένενε. Δέν εἶχε ἀπὸ τὸ πατήσι ποὺ νὰ πατήση, δλούθε τριγύρω τέλεπε νερά κι ἔρχεται νὰ τὸ συλλογίζεται! Ο Βαρκαρης, ένας παλλακαρές έσαμε καὶ πάνων, με λαψός, που τὺν φωνάζαν 'Αρκηπη, πήδησε ζυπόλητος στὴ θάλασσα, μάντακουμπωμένα πανταλόνια, καὶ πάλευνε σὲ γυρούρεψη κάπου τὴ βάρκα...

— Πλως θὰ βγῶ τώρα δῶσω, μωρά! Αράπη;

Μή σεκλεντίζεται γι' αὐτό καὶ θὰ μὲ βγάλω γιὰ στὴν ράχη μου.. Παίδι δὲν ἔπιξις ποτέ σου τὶς καβάλες:

"Ετσι, ἀλήθεια ἔγινε! Σὸν δέσει κει σ'ένα βράχο τὸ βάρκα, πῆρε τὸ Θύδωρο στὴν ράχη του καὶ μὲ δρασκελίες τὸν ζεγγαλ' ζώια, σὰ νὰ σκεψασθεις μωρά παιδί. Σὲ σπίτι του Γάιννη ψυχή δὲ φαινότανε. Τὸ τραπεζάκι τους έμεν' ἀκόμα κει ἀπ' δρωντας στὴν πρωμένη, μὲ τὰ πομπειακά τὸ φαγιο, μαρτυρῶντας πώς κείνη κιόλας τὴν δρά θάποφργανε.